

Bijdragen Gemeentenuws 2023-2

1. Ondersteuning door Stichting Urgente Noden Nederland (SUN Nederland)

Door inflatie en hoge energieprijzen staat de bestaanszekerheid van veel huishoudens onder druk. Het Rijk en gemeenten staan voor de opgave om financieel kwetsbare huishoudens goed te ondersteunen. Ondanks alle voorzieningen die Nederland op nationaal en gemeentelijk niveau rijk is, houden sommige mensen financiële problemen. Waar geen (tijdige) voorzieningen (meer) zijn, kan in sommige situaties een SUN-noodhulpbureau uitkomst bieden. SUN Nederland is een stichting die valt onder een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

De ondersteuning vanuit een SUN-noodhulpbureau betreft een gift of renteloze lening die via de hulp- of dienstverlener wordt aangevraagd; indien gewenst kan een SUN-noodhulpbureau binnen 24 uur een toekenning doen. Deze ondersteuning kan veel leed en kosten voorkomen. SUN-noodhulpbureaus houden hun data (geanonimiseerd) bij in een datadashboard. Hierdoor is inzichtelijk voor welke huishoudens aanvragen worden gedaan, voor welke vorm van ondersteuning, voor welke bedragen, door welke partijen. Dit dashboard kan gemeenten helpen aan relevante inzichten om het bereik onder inwoners met urgente noden te verhogen.

Een SUN-noodhulpbureau werkt altijd samen met alle reeds aanwezige initiatieven. [Hier](#) vindt u de website. Momenteel beslaat het netwerk van SUN Nederland een 26-tal noodhulpbureaus, goed voor bezetting in ruim 100 gemeenten. Op [deze pagina](#) vindt u een overzicht van noodhulpbureaus. Informatie voor gemeenten is [hier](#) te vinden. De regionale kwartiermakers van SUN Nederland komen graag nader in gesprek om meer toelichting te geven.

Het is voor elke gemeente goed mogelijk om een samenwerking met een SUN-noodhulpbureau aan te gaan, ook als in een gemeente geen SUN-noodhulpbureau gevestigd is. Een gemeente die vastloopt bij het uitkeren van middelen aan minima kan in contact treden met een noodhulpbureau in de omgeving (of met SUN Nederland) om te bezien of er oplossingen te vinden zijn. Het contactformulier van SUN Nederland vindt u [hier](#).

2. Update afsluitregeling energie

Bescherming onder de nieuwe afsluitregeling

Sinds 1 april 2023 zijn de regels over afsluiten van energie aangescherpt en is de bescherming van huishoudens structureel uitgebreid. Energieleveranciers mogen contracten alleen opzeggen:

1. als klanten niet reageren op betalingsherinneringen of belpogingen om een betalingsrekening af te spreken, of
2. als een betalingsregeling geweigerd/niet nagekomen wordt en er geen aanvraag loopt voor een traject bij schuldhulpverlening.

Daarnaast mogen klanten niet afgesloten worden als dit leidt tot ernstige gezondheidsrisico's, of als schuldhulpverlening is aangevraagd.

Om afsluiting te voorkomen krijgen huishoudens met een betaalachterstand vaker dan voorheen een betalingsherinnering (minimaal 3) en wordt er per herinnering minstens 14 dagen reactietermijn geboden. Daarnaast nemen energieleveranciers vaker dan voorheen en op verschillende manieren contact op met deze huishoudens, en verwijzen zij actief naar schuldhulpverlening, waarbij ze aanbieden gegevens te delen met de schuldhulpverlener. Ook wordt de gemeente beter betrokken om contact op te nemen over schuldhulpverlening. Zij krijgt namelijk meer signalen van energieleveranciers zodat de ernst van de betalingsproblematiek beter

in beeld wordt gebracht. Daarmee kunnen gemeenten gericht interveniëren op de betreffende situatie.

Mocht hier ook geen reactie op komen, dan volgt – na een laatste signaal van contractbeëindiging van de energieleverancier naar de gemeente – afsluiting. Alle informatie over dit proces is [hier](#) na te lezen.

Vernieuwde signaalverwerking

Vanaf 1 april geven energieleveranciers alle signalen via VPS (BKR) of Ris (XxlInc) door aan de gemeenten (of gemandateerde/gedelegeerde organisaties). De energieleveranciers willen zo snel mogelijk alle data delen via deze twee ICT-applicaties. Pakt bijvoorbeeld het vroegsignaleringssteam binnen de gemeente deze afsluitsignalen niet op, maar doet een crisisteam dit, dan is het van belang dat de gemeente interne aanpassingen doorvoert in de gekozen applicatie en achterliggende processen. Deze afsluitsignalen geven de energieleveranciers dagelijks door. Dit is anders dan bij vroegsignalen; deze geven de energieleveranciers alleen door tussen de 24e en 27e van de maand.

3. Energietoeslag en vermogensgrenzen andere toeslagen of eigen bijdragen Wlz/Wmo

In afwachting van de eindafrekening energiekosten, zetten mensen soms de eenmalige energietoeslag 2022/2023 op hun spaarrekening. Dit kan gevolgen hebben voor bepaalde regelingen die een vermogensgrens als voorwaarde hanteren. Of iemand recht heeft op fiscale toeslagen, hangt onder meer af van de hoogte van het inkomen en vermogen.

De eenmalige energietoeslagen 2022/2023 worden verstrekt als onbelaste uitkering. Dit betekent dat de energietoeslag niet meetelt als inkomen en er geen gevolgen zijn voor inkomensgrenzen van andere toeslagen.

Voor vermogensgrenzen van toeslagen ligt dit genuanceerder. Als de energietoeslag op de spaarrekening is gezet, in afwachting van de eindrekening, kan de energietoeslag deel uitmaken van het vermogen. Voor de vermogenstoets van de Participatiewet is de energietoeslag wel uitgezonderd als vermogen. Ook is er voor gemeenten een grondslag om de energietoeslag niet mee te tellen als vermogen bij een verzoek van kwijtschelding van gemeentelijke belasting en waterschapsbelasting. De energietoeslag is niet uitgezonderd van de vermogenstoets bij de huur- en zorgtoeslag, kindgebonden budget en/of de hoogte van de eigen bijdrage vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) en Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De vermogensgrenzen voor deze toeslagen liggen relatief hoog. De inschatting is dat in de praktijk hier weinig mensen door worden geraakt. Uit [CBS gegevens \(2021\)](#) blijkt dat ruim twee derde van burgers met een laag inkomen geen of nauwelijks vermogen heeft.

4. Programma schoolmaaltijden vanuit OCW

Op woensdag 29 maart jl. is het programma Schoolmaaltijden gelanceerd vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in samenwerking met het Rode Kruis en Jeugdeducatiefonds. Voor het programma is in totaal 100 miljoen euro beschikbaar. Met het programma Schoolmaaltijden kunnen scholen hun leerlingen ondersteunen door (voedsel)hulp voor hen te organiseren of aan te vragen. Scholen kunnen kiezen voor het organiseren van een maaltijd op school of het ondersteunen van leerlingen via een boodschappenkaart voor thuis. De maaltijden zijn bedoeld voor scholen waar de hulp het hardst nodig is. Een school valt in beginsel binnen de doelgroep wanneer 30 procent of meer van haar leerlingen komt uit een gezin met een laag inkomen. Het programma loopt tot en met december 2023.

Boodschappenkaarten

De boodschappenkaarten zijn bedoeld voor individuele ondersteuning voor een maaltijd thuis. De kaarten worden verstrekt aan ouders/verzorgers en kunnen worden ingezet in winkels waar levensmiddelen worden verkocht. Wanneer een school uit de doelgroep aangeeft met de boodschappenkaarten te willen werken, zal deze school ouders erop attenderen om zich via de school aan te melden. Ouders die zich aanmelden, vullen na hun aanmelding nog enkele aanvullende vragen in (geen inkomenstoets). Op de boodschappenkaarten staat een vast wekelijks budget van 11 euro per kind (met een maximum van 33 euro per week) om maaltijden van te kopen.

De ondersteuning door middel van boodschappenkaarten binnen het programma Schoolmaaltijden is vergelijkbaar met de ondersteuning vanuit de voedselbanken. Voor beide geldt dat het om tijdelijke – binnen het programma Schoolmaaltijden ook beperkte – ondersteuning in de kosten van levensonderhoud gaat. Eerder riep de Minister voor APP – naar aanleiding van een Kamer breed aangenomen motie – gemeenten al op om bij giften coulance te betrachten. In lijn hiermee verzoekt zij gemeenten dan ook geen bijstandsrechtelijke consequenties te verbinden aan de eventuele ontvangst van boodschappenkaarten in het kader van dit Programma.

5. Doe mee met de campagne ‘Doe meer met Taal’

Op 28 september 2023 start de Rijksoverheid een nieuwe ronde van de campagne ‘Doe meer met Taal’. Met deze campagne, die een jaar geleden voor het eerst werd gelanceerd, wil de Rijksoverheid mensen aanmoedigen hun basisvaardigheden te verbeteren. De campagne vloeit voort uit de afspraak tussen de Rijksoverheid en gemeenten om zich samen in te spannen meer mensen te bereiken.

Over de campagne

Het doel van de campagne is om mensen, met name NT1-ers (mensen met Nederlands als moedertaal) in de leeftijd van 20-49 jaar, aan te moedigen hun basisvaardigheden (zoals taal-, reken- en digitale vaardigheden) te verbeteren. Via tv commercials, radiospots, online advertenties, en posters worden mensen verwezen naar **gratis (online) lesaanbod**. De persoonlijke leerwens van mensen staat centraal. Zo komen er verschillende onderwerpen aan bod, en worden mensen doorgeleid naar oefenmateriaal en cursussen die daarbij aansluiten. De campagnewebsite waar de doelgroep naartoe geleid wordt is www.doemeermettaal.nl. Voordat de nieuwe campagne start, wordt deze website bijgewerkt met de nieuwe onderwerpen en worden een aantal verbeterpunten doorgevoerd. Naast tips, komen er twee doorverwijslinks op te staan: één link die doorverwijst naar gratis online aanbod op oefenen.nl (passend bij het onderwerp), en één link naar een (aangepast) contactformulier van Ik wil leren.

Doe mee en maak gebruik van de gratis toolkit

Als gedurende de looptijd van de campagne gemeenten, lokale bibliotheken, taalpunten en andere organisaties dezelfde campagnemiddelen inzetten, heeft dit nog meer impact. Daarom komt er, net als bij de eerste campagne, weer een toolkit beschikbaar waarin alle campagnematerialen gratis te downloaden zijn. Zo kan iedereen de middelen kosteloos en rechtenvrij inzetten om NT1'ers in hun stad of regio te bereiken met het lokale aanbod en/of het landelijke online aanbod. Op 1 september 2023, vier weken voor livegang van de campagne worden de nieuwe campagne-uitingen toegevoegd aan de toolkit. Iedereen is van harte uitgenodigd de toolkit te gebruiken, en verder te verspreiden.

Meer informatie

Wilt u op de hoogte blijven van de campagne of een reminder ontvangen als de toolkit live staat? Dan kunt u zich aanmelden voor de nieuwsbrief van Tel mee met Taal of een e-mail sturen naar Carolina van Langen, van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap via carolina.lasierrakuitert@minocw.nl.

6. Deadline indiening aanvraag vangnetuitkering (over 2022) op 15 augustus 2023

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Gemeenten die een tekort hebben op dit budget kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. Gemeenten kunnen een vangnetuitkering over 2022 aanvragen tot en met dinsdag 15 augustus 2023.

De Toetsingscommissie vangnet Participatiewet beoordeelt de aanvragen. Meer informatie over de aanvraagprocedure en het modelaanvraagformulier vindt u [hier](#).

7. Sociale Inclusie in het ESF+

Vorig jaar is gestart met de uitvoering van het programma Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+), na goedkeuring van dit programma door de Europese Commissie (EC). In de subsidieregeling ESF+ wordt nu een hoofdstuk toegevoegd voor het thema sociale inclusie. De opening van het tijdvak voor subsidieaanvragen vond plaats op 3 april 2023.

Het Programma ESF+ is gericht op de ondersteuning van mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Bij eerdere tijdvakken is vooral de aandacht gericht geweest op directe arbeidsmarkttoeleiding, maar vanuit ESF+ dient er ook aandacht te zijn voor maatschappelijke participatie, dus voor personen die niet direct aan het werk kunnen, maar wel aanvullende ondersteuning nodig hebben op andere leefgebieden. Binnen alle projecten dient het horizontale thema GKND (het stimuleren van gelijke kansen en non-discriminatie) te worden meegenomen.

Doel van dit nieuwe tijdvak sociale inclusie is om mensen die hindernissen ondervinden bij deelname aan de maatschappij te ondersteunen bij het participeren in de maatschappij. De ESF-middelen die hiervoor beschikbaar komen, kunnen gemeenten inzetten op diverse activiteiten en leefgebieden zoals: budgetbeheer en/of schuldsanering, begeleiding/ondersteuning op het gebied van taalbeheersing en inclusie van statushouders, het vinden van een woning, het ontwikkelen van een gezonde levensstijl, het aanpakken van verslavingsproblematiek, begeleiding bij (het vinden van) vrijwilligerswerk, een basiscursus digitale vaardigheden, begeleiding op het werk van mensen met psychische problemen (IPS, Individuele Plaatsing en Steun), begeleiding bij het opbouwen van een relevant netwerk en het vinden van een oplossing voor (mantel)zorg taken en ondersteuning bij zelfstandig wonen.

Het tijdvak om ESF-subsidie aan te vragen voor het thema sociale inclusie is opengesteld in de periode april tot en met oktober 2023. Het beschikbare ESF-budget voor dit tijdvak bedraagt 17,5 miljoen euro, te verdelen onder de 35 arbeidsmarktregio's in Nederland en kan worden aangevraagd door de centrumgemeente van een arbeidsmarktregio. Projecten hebben een looptijd van maximaal twee jaar en het ESF-financieringspercentage bedraagt 40% (60% cofinanciering van de subsidieontvanger).

Er zal aandacht besteed worden aan dit ESF+ hoofdstuk middels een voorlichting aan gemeenten en volgens de gebruikelijke informatiekanalen zoals onder meer op websites. [Hier](#) vindt u algemene informatie over ESF 2021-2027. De nieuwsbrief over ESF en ESF+ vindt u [hier](#).

8. Het Sociaal Innovatiefonds helpt werkgevers bij het investeren in inclusiviteit

Het Sociaal Innovatiefonds is een initiatief van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Het is in 2023 verlengd en uitgebreid. Het Sociaal Innovatiefonds kan gemeenten helpen die werkgevers kennen die op grote schaal aan de slag willen met inclusiviteit. Het Ministerie van SZW trekt in het licht van het programma Dichterbij dan je denkt middelen uit voor het fonds dat werkgevers ondersteunt bij het doen van investeringen om groepen mensen die een steuntje in de rug nodig hebben aan de slag te helpen, onder wie mensen uit de doelgroep banenafpraak en statushouders. Dit geeft een extra impuls aan de doelstelling om meer mensen aan het werk te helpen die nu nog aan de kant staan, ook in tijden van arbeidskrachte. Na een succesvolle pilot in 2022 met financiering voor drie werkgevers, beoogt het fonds in 2023 nog eens vijf nieuwe werkgevers te helpen met het sluitend maken van hun inclusieve businesscase. Daarbij werkt het Sociaal Innovatiefonds nauw samen met partners uit de arbeidsmarktregio. Het fonds is er voor sociale ondernemers, en juist ook voor reguliere werkgevers die inclusief willen ondernemen.

Tijdens de pilot onderzoekt SZW of dit publiek-private fonds drempels voor het investeren in inclusiviteit weg kan nemen en de inclusieve businesscase van de werkgever sluitend kan maken. Het fonds ondersteunt de werkgever op het gebied van business development en financial engineering door de koppeling te maken met publieke en private investeerders en kan tenslotte zelf een lening verstrekken. Ook legt het fonds de verbinding met de arbeidsmarktregio, omdat de toeleiding en begeleiding van bijvoorbeeld statushouders en mensen die tot de doelgroep banenafpraak behoren van groot belang is gebleken. Het fonds draagt hiermee bij aan duurzame banen voor de doelgroep op passend niveau en aan een inclusieve arbeidscultuur waar mensen zich thuis voelen.

Het Sociaal Innovatiefonds is een mogelijk interessante partner voor gemeenten die ondernemers kennen die er voor open staan om te investeren in (groepen) mensen die een steuntje in de rug nodig hebben en hen een kans willen geven. Kent of bent u een ondernemer die openstaat om te investeren in (groepen) mensen die een steuntje in de rug nodig hebben, dan is het Sociaal Innovatiefonds mogelijk een interessante partner. Meer informatie kunt u [hier](#) vinden of door te mailen naar info@sociaalinnovatiefonds.nl. [Hier](#) leest u het verhaal van Campooz, één van de werkgevers die via het fonds gefinancierd is.

9. Verantwoording specifieke uitkering inburgeringsvoorzieningen

Sinds de invoering van het nieuwe inburgeringsstelsel in januari 2022 krijgen gemeenten een specifieke uitkering (SPUK) voor de bekostiging van inburgeringsvoorzieningen. Over de besteding daarvan moeten ze dit jaar voor het eerst verantwoording afleggen bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Uiterlijk 15 juli 2023 moeten gemeenten hebben voldaan aan de verantwoordingsplicht. Daarvoor gebruiken ze de SiSa-systematiek. SiSa staat voor Single information, Single audit. Dit betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole. Via deze systematiek verantwoorden medeoverheden aan het Rijk hoe ze de specifieke uitkeringen hebben besteed.

SZW verstuurt de definitieve beschikkingen van de SPUK inburgeringsvoorzieningen binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar.

Meer informatie over SiSa is te vinden op de website van de [Rijksoverheid](#). Veel gestelde vragen over inburgering en financiën staan op de website van [Divosa](#). Heeft u vragen, mail dan naar Financieringwetinburgering@minszw.nl.